

Magda Holander-Lafonová

ČTYŘI KOUSKY CHLEBA
svědectví z Osvětimi

Toto svědectví věnuji mým čtyřem dětem a jejich rodinám, mým vnukům a všem dětem z generací, jež se zrodily po šoa — holocaustu.

Mému manželu Francoisovi a všem, kdo mně pomáhali, aby toto svědectví spatřilo světlo světa. Z hloubi duše jim za to děkuji.

Každý večer jsem si v duchu promítala všechno, co se za celý den událo. A shromažďovala drobné záblesky, které mi přinášely světlo: úsměv, gesto, nečekané setkání...

Usínala jsem s pomyšlením vděčnosti za tahle nepatrná každodenní štěstí. Zítřek se otevírá.

Nepopsanou, bílou stránkou...

Pohledy

Je to volání, co moji paměť bolestivě otevírá. Vycházím z dlouhého tunelu, do něhož jsem se sama pohřbila.

Tisíce pohledů, jež zmizely,
aniž kdo věděl proč. Volají mě,
plné zoufalství,
ponížení,
hořící hladem,
vyhaslé žízní.

Křeč v očích spoluvězeňkyně, již se do kůže zarývají tesáky psa.

Každým krokem z ní vyprchává život.

Nevidoucí zrak jiné, umírající pod údery hole.

Stovky pohledů, které vyhasínají, vyčerpané nekonečnými hodinami nástupů.

Tisíce ztracených obličejů, je to únava z příliš brzy zmařeného života. Dlouhými alejemi beznaděje stále přijíždějí a odjíždějí nákladní auta.

Osudy namačkané jeden na druhý.

Natahující se ruce, vyhublé na kost, zoufale se ztracenými výkřiky drží zbytků života.

Popraskaná cesta.

Nebe je nízké, šedivé a žluté.

Vdechujeme jejich popel roznášený větrem.

Po třiceti letech

ne bez bolesti bořím tenké stěny tunelu, vycházím ke vzpomínkám.

Protože tolik očí žebra o naději

a nerozplývají se

v prach.

Odjezd

Vzpomínám na cestu, trvala tři dny a jeli jsme nacpaní v dobytčáku. To bylo naposledy, kdy jsme se viděly maminka, sestra a já. Jako když si ptáci v ohrožení schovávají hlavu pod křídla, tak jsem i já, oči zavřené, vnímala nebezpečí.

Mohutný náraz, ohlušující sykot. Vrata dobytčáku se otvírají do husté mlhy, chladného žlutého světla. Pohltit mě štěkot psů a křik lidí: „Tak padejte, rychleji! Los, schnell!“ „Kolik ti je? Napravo!“ „To je tvoje matka? Nalevo!“ „Tohle tvoje sestra? Nalevo!“

Poslepu jsem zamířila vpravo a smrt za několik minut zaklepala nalevo. Zatímco se deportovaní tlačili vstříc svému křehkému osudu, zrodilo se hodně rychle mé jiné já.

Vzduch je cítit spálenou kůží. Cesty jsou posety ostrými kameny. Za mnou i přede mnou šoupavé kroky. Zástup se zastavil. Zvedla jsem oči a spatřila dřevěné ubikace. Ani nevím jak, a už sedím na slámě. Beze slova na sebe hledíme a nedokážeme rozeznat, jestli ta tvář před námi patří muži či ženě.

S údivem zjišťuji, že v rozšířených zornicích svých sousedů hledím tváří v tvář úplně neznámé ženě. Co tu děláš? Tohle snad není opravdové? Skutečnost k neuvěření!

Tohle už je každodennost Osvětimi.